

Vestland fylkeskommune

Saksbehandler, innvalgstelefon

Hedda Vik Askeland, 5557 2055

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeid i forbindelse med bygging av ny veg og tunnel – Fv. 609 Hestvika – Heilevang

Statsforvalteren i Vestland gir Vestland fylkeskommune tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider knyttet til veiprojektet fv. 609 Hestvika-Heilevang i Askvoll og Sunnfjord kommune.

Planlagt oppstart er 1. juni 2026 og forventet varighet er til 31. desember 2027.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg som følger tillatelsen.

Tillatelsen gir vilkår for rensing av tunnelvann, avrenning fra deponi og håndtering av avfall.

Vi viser til søknad fra Hæhre Entreprenør AS på vegne av Vestland fylkeskommune, mottatt 25. februar 2026, samt andre opplysninger som kom fram under saksbehandling av søknaden.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse etter forurensningsloven til midlertidig anleggsarbeid knyttet til etablering av 2,4 km lang tunnel mellom Heilevang i Sunnfjord kommune og Hestvika i Askvoll kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre. Utslippstillatelsens vilkår er vedlagt dette brevet.

Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i samsvar med forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar saksbehandlingsgebyr for arbeid med utslippstillatelse. Reglene om gebyrinnkreving er gitt i forurensningsforskriften kapittel 39.

På bakgrunn av vår ressursbruk i saken, tar vi gebyr etter sats 5 med kroner 94 600 for saksbehandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Om tiltaket

Generelt

Totalentreprenør Hæhre Entreprenører AS er engasjert av Vestland fylkeskommune i forbindelse med veiprojektet fv. 609 Hestvika-Heilevang i Askvoll kommune 21,6 km vest for Førde. Prosjektet omfatter etablering av en 2,4-km lang tunnel mellom Heilevang i Sunnfjord kommune og Hestvika i Askvoll kommune, med noe dagsone arbeid på hver side. Prosjektet skal bidra til å sikre en skredutsatt veistrekning som i dag medfører steinsprang og gjentatte stenginger oppimot 15-20 dager i året. Fig. 1 viser veiprojektets plassering og fig. 2 illustrerer tiltaksområdet.

Figur 1: Veiprojektet er markert med rødt.

Figur 2: Prosjektets tiltaksområde markert i grått og rød stipla linje.

I forbindelse med gjennomføring av prosjektet vil det oppstå tunnelvann fra tunneldriving samt avrenningsvann fra deponiområder for sprengstein. Vannet kan inneholde partikler og øvrige komponenter som må renses før utslipp.

Planlagt oppstart er 1. juni 2026 og forventet varighet er til 31. desember 2027.

Resipienter

Prosjektet berører flere vannforekomster, herunder Heilevangselva, som er lakseførende, samt Førdefjorden-midtre som inngår i nasjonal laksefjord. Muleelva kan også bli berørt.

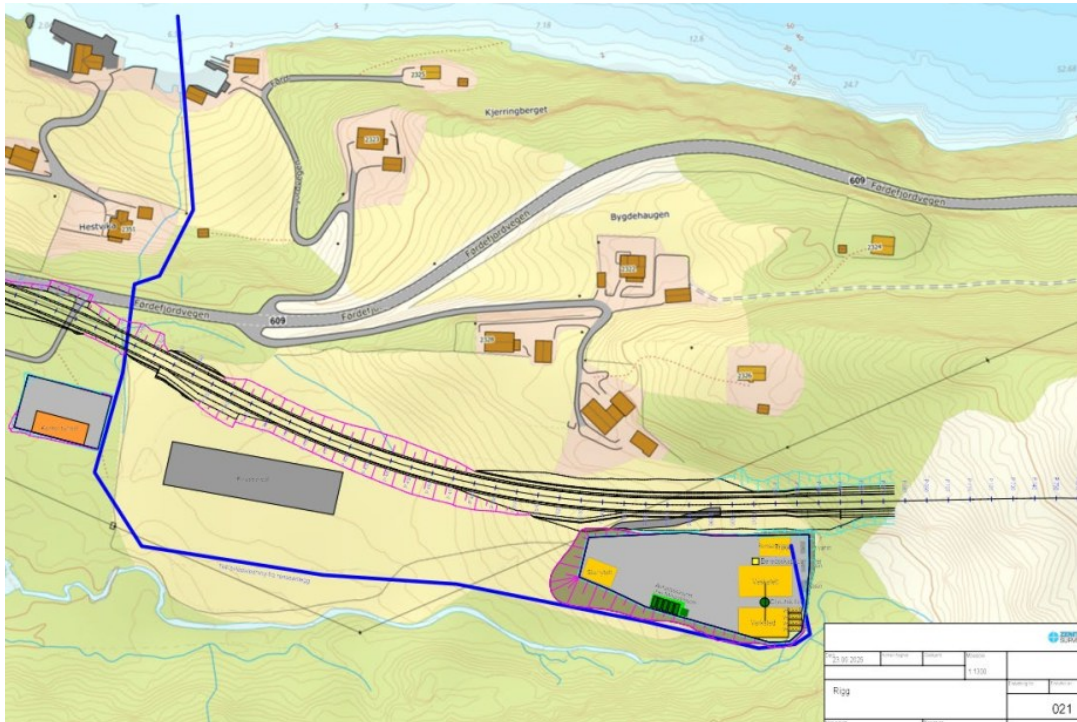
Tabell 1: Oversikt over vannforekomstenes og deres tilstand.

Resipient	Økologisk tilstand	Kjemisk tilstand
Heilevangselva (084-471-R)	God	Ikke klassifisert
Førdefjorden-midtre (0281010201-1-C)	Moderat	Dårlig
Muleelva (084-295-R)	Svært god	God

Anleggsvann fra tunneldriving

Tunnelvann vil oppstå som følge av bore- og spylevann, innlekkasje fra berg, sprengningsarbeid og vaskevann fra maskiner. Vannet kan inneholde suspendert stoff fra sprenging og boring, nitrogenforbindelser fra uomsatt sprengstoff, forhøyet pH som følge av betong- og sementprodukter, samt olje fra maskiner og utstyr.

Tunnelvannet vil ledes til et etablert renseanlegg før utslipp til sjøresipient Førdefjorden-midtre. Utslipet føres til sjø via en 4" utslippsledning som går fra renseanlegget til resipienten på minimum ca. 10 meters dybde for å sikre god vertikal og horisontal innblanding. Fig. 3 illustrerer utslippsløsning for renseanlegget.

Figur 3: Utklipp av utslippsløsning fra renseanlegget.

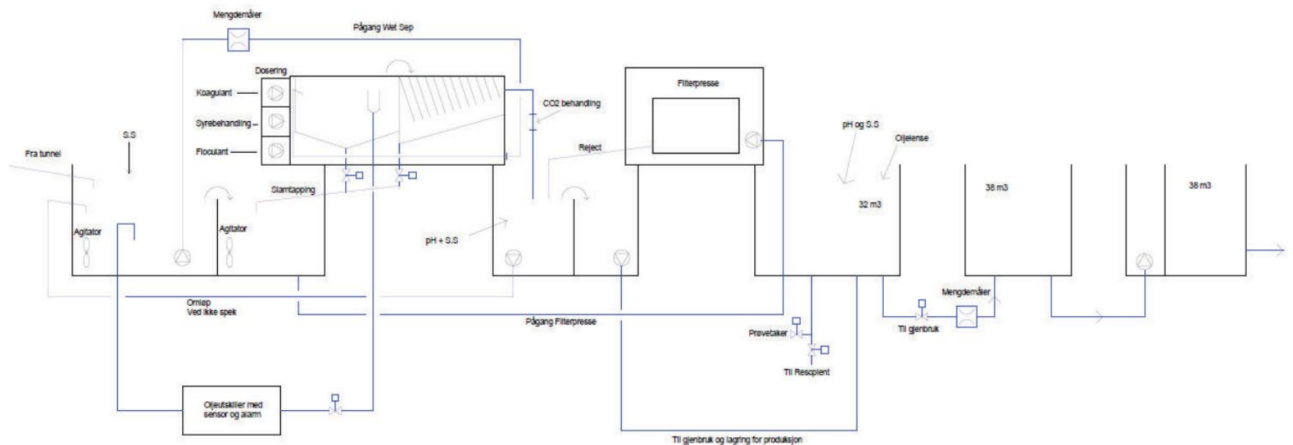
Førdefjorden er en terskelfjord med naturlig vannutskiftning påvirket av tidevann og ferskvannstilførsel. Med planlagt rensing og utslipp på tilstrekkelig dybde vurderes resipientens fortynnings- og innblandingskapasitet som god.

Tunnelprofilen har et prosjektert lengdeanfall på ca. 1%, noe som sikrer selvdrenering av tunnelvann mot etablerte oppsamlingspunkter. Dette bidrar til kontrollert vannhåndtering og effektiv ledning til renseanlegget.

Renseløsning for tunnelvannet

Maksimal vannmengde er beregnet til 60 m³ per time, med en forventet gjennomsnittlig vannmengde på ca. 150 m³ per døgn. Renseanlegget dimensjoneres for maksimal prosjekterte vannmengde og forventet partikkel- og nitrogenbelastning. Renseanlegget for tunnelvann er modulbasert vil minimum bestå av oljeutskiller og sedimentasjonsbasseng for partikkelutfelling. Anlegget klargjøres for pH-justering ved innblanding av CO₂ og eventuell kjemisk flokkulering.

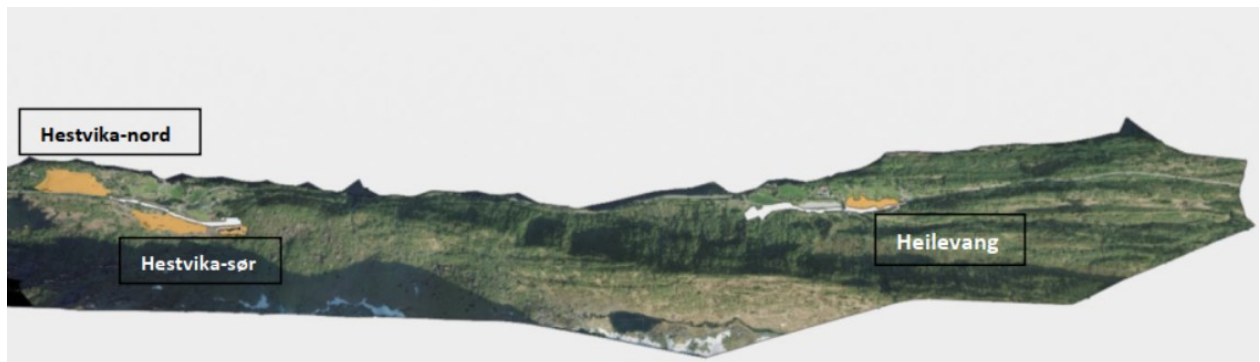
Renseanlegget logger og dokumenterer vannkvaliteten på utslippsvannet før det slippes ut til resipient. Prosedyre for drift og kvalitetskontroll følges opp av ansvarlig personell på stedet til enhver tid. Fig. 4 viser prinsippsskisse for planlagt renseprosess.

Figur 4: Prinsippskisse for renseprosess av tunnelvann.

Avrenning fra deponiområder

Prosjektet legger til grunn en forventet produksjon på ca. 300 000 m³ sprengstein fra tunneldringen. Det er regulert tre deponiområder for håndtering av steinmassene i denne anleggsfasen som kan brukes til permanent/midlertidig massedeponi. Dette er deponiområdene Hestvika sør og Hestvika nord i Askvoll kommune og Heilevang i Sunnfjord kommune. Fig. 5 gir en oversikt av de tre deponiområdene.

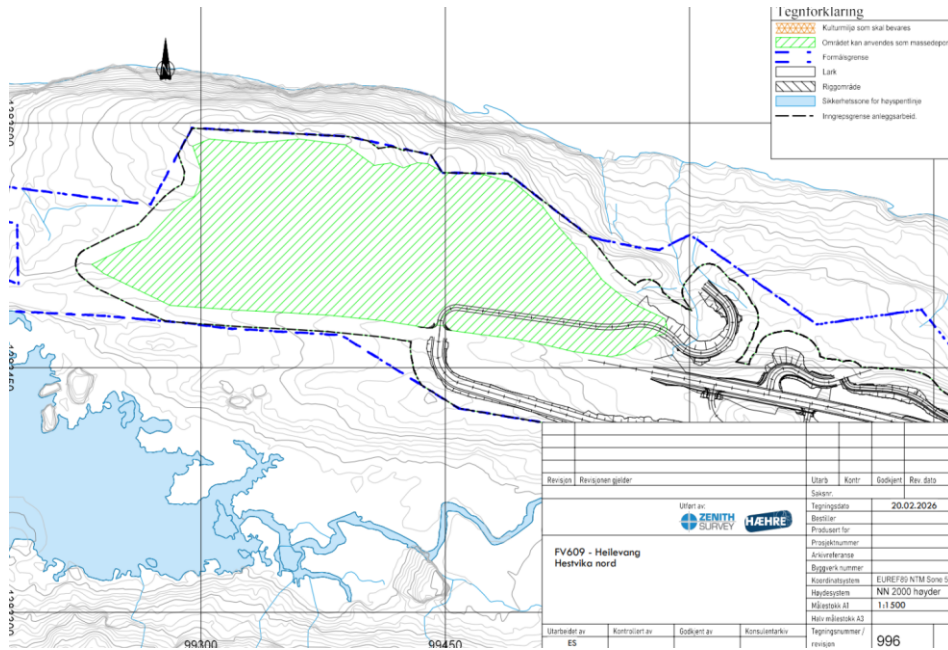

Figur 5: Deponiområdene i forbindelse med prosjektet.

Deponering av sprengstein og overskuddsmasser kan medføre avrenning av partikler, plastfragmenter og nitrogenforbindelser til omliggende terreng og resipienter. Deponiet ved Heilevang ligger innenfor nedbørsfelt med avrenning mot lakseførende vassdrag (Heilevangselva). Det er derfor etablert særskilte tiltak for å redusere partikkeltransport og sikre at tiltaket ikke medfører forringelse av vannforekomstens økologiske tilstand.

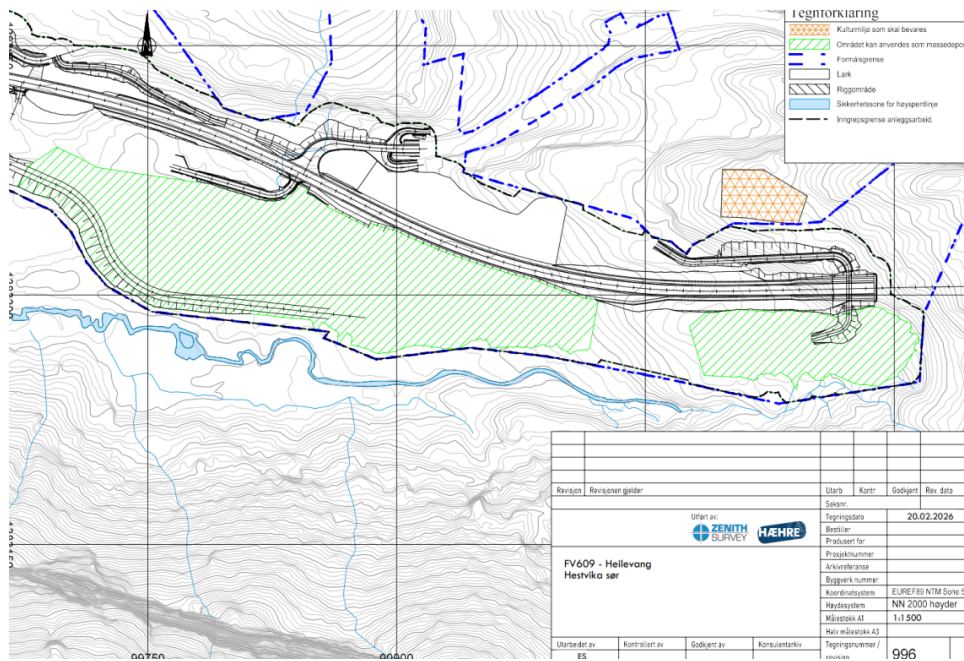
Deponiområdene vil bli etablert ved at vegetasjonen blir rensket og legges i ytterkant av deponiene for å hindre avrenning, samt sikre at massene kan benyttes til naturlig vegetering ved tilbakeføring av områdene etter endt bruk.

Ved Hestvika nord er antatt volum i deponiet ca. 155 000 m³. Det grønne skisserte området i fig. 6 viser hvordan utformingen av deponiet kommer til å være. Det skal etableres 2 sedimentasjonsbasseng for dette deponiområdet.

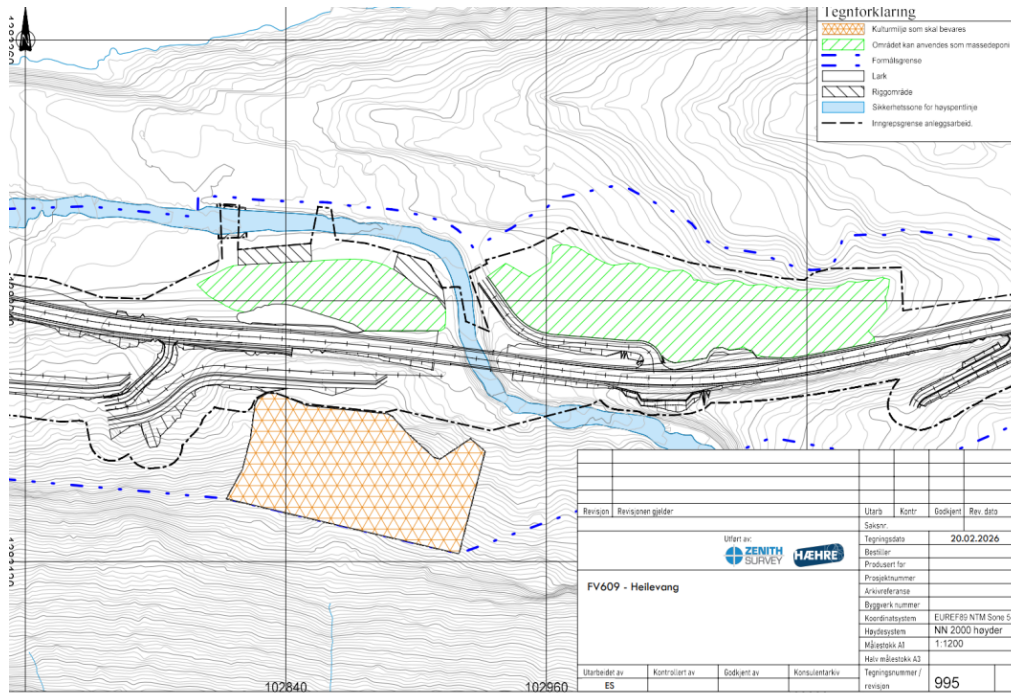
Figur 6: Skisse over planlagt deponiområde for Hestvika nord (grønt skissert område).

Ved Hestvika sør er forventet volum på ca. 50 000 m³. Deponiløsningen er ikke i konflikt med vassdraget sør for deponiet. Her skal det etablere ett sedimentasjonsbasseng. Fig. 7 gir en oversikt over området.

Figur 7: Skisse over planlagt deponiområde for Hestvika sør (grønt skissert område).

Deponiområdet ved Heilevang har et forventet volum på 20 000 – 50 000 m³. For å redusere partikkelavrenning til Heilevangselva, etableres terrenggrøfter som leder overflatevannet til sedimentasjonsbasseng nedstrøms for deponiet. Fig. 7 gir en skisse over deponiområdet.

Figur 8: Skisse over planlagt deponiområde ved Heilevang (skissert grønt område).

Renseløsning for deponiområdene

Avrenningsvann fra deponier vil bli håndtert gjennom avskjærende grøfter, terrenggrøfter og sedimentasjonsbasseng for å sikre at partikkelinnhold reduseres før utslipp. De avskjærende grøftene leder overflateavrenning til sedimentasjonsbasseng bestående av to kamre i serie. Første kammer fungerer som grovsedimentering, mens andre kammer gir ytterligere partikkelreduksjon før kontrollerte utslipp til resipient.

Sedimentasjonsbassengene vil etableres før massedeposering starter og nedstrøms fra deponiene for å redusere partikkelavrenning til nærliggende resipienter. Bassengene bygges med tett kjerne av tette masser (morene og aur) og med duk i alle terskler. Duken skal anlegges som en halvmåne slik at vannet ikke går under eller rundt terskelen. Ytre del av damkroppen skal være i ren stein med en samfot av blokk/store stein. Damkroner skal bygges opp med grov stein slik at bassenget tåler eventuelt overløp.

Sedimentasjonsbassengene skal utformes med minimum dybde på 1,5 m og bredden dimensjoneres med tilstrekkelig oppholdstid og etter beregnet avrenningsmengde fra nedbørsfelt. Løsningen skal sikre at foreslåtte utslippsgrense også overholdes ved høy belastning. Som hovedprinsipp skal vannet få lang oppholdstid i bassenget, slik at partiklene får tid til å sedimentere. Ved å etablere et avlangt basseng (fremfor dypt) og med minst en bremseterskel reduseres gjennomstrømningshastighet, oppholdstiden øker og sedimenteringen forbedres. Fig. 9 er eksempel på hvordan slike basseng utformes.

Figur 9: Eksempel på sedimentasjonsbasseng nedstrøms massedeponi.

For Heilevangselva legges det til grunn at planlagte sedimentasjonstiltak ivaretar kravet om at tiltaket ikke skal medføre forringelse av elvas gode økologiske tilstand.

Plast som observeres på overflaten av sprengsteinmassene vil bli samlet inn og håndtert som avfall. Slam fra sedimentasjonsanlegg håndteres i henhold til gjeldende regelverk og leveres til godkjent mottak.

Utslippsgrenser for tunnelvann og avrenning fra deponiområdene

Tabell 2 gir en oversikt over foreslåtte utslippsgrenser for både tunnelvann ut fra renseanlegget og avrenning fra deponiområdene på Hestvika nord, Hestvika sør og Heilevang.

Tabell 2: Foreslåtte utslippsgrenser for rensset tunnelvann og avrenning fra deponiområdene.

Parameter	Foreslåtte utslippsgrenser
Suspendert stoff	200 mg/l
Olje	20 mg/l
pH	6-9

Overvåking, kontroll og avvik

Det skal utarbeides et måleprogram før oppstart av utslipp. Programmet vil beskrive prøvetakingspunkter, analyseparametere, frekvens og varslingsrutiner. Minimum parametere vil være suspendert stoff/turbiditet og olje. Prøvetakingen tilpasses driftsfase og belastning. Resultatene gjennomgås fortløpende for å sikre at utslippsgrenser overholdes. Måleprogram for renseanlegg oversendes når den er ferdigstilt.

Ved overskridelse av fastsatte utslippsgrenser eller ved driftsavvik som kan medføre utslipp utenfor tillatelsen, skal utslipp fra renseanlegget stanses umiddelbart. Videre utslipp tillates først når årsak er avklart og korrigerende tiltak er gjennomført og dokumentert. Ved eventuelle alvorlige avvik varsles Statsforvalteren i henhold til vilkår i tillatelsen.

Oppsummering

Hæhre vurderer at tiltaket ikke vil medføre forringelse av Førdefjorden-midtre eller øvrige vannforekomster, og vil ikke vanskeliggjøre oppnåelse av miljømålene etter vannforskriften §§ 4-6. Tiltaket vurderes å være i samsvar med føre-var-prinsippet og prinsippet om beste tilgjengelig

teknikk (BAT), jf. forurensningsloven og naturmangfoldloven §§ 8-12. Tiltaket vurderes også å være i tråd med prinsippet om samlet belastning etter naturmangfoldloven §10.

Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte søknad til Sunnfjord kommune, Askvoll kommune, Fiskeridirektoratet, Sør-Norges Fiskarlag, Mattilsynet og Høringsradaren. Høringsbrevet ble publisert 27. februar 2026 med frist for innspill 30. mars 2026. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvalteren.

Vi mottok uttaler fra Sunnfjord kommune, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Sør-Norges Fiskarlag og Askvoll kommune. Hæhre Entreprenør har i et dokument datert 14. april 2026 kommentert uttalene, og dette er markert med blå tekst under uttalen.

Sunnfjord kommune (18. mars 2026):

Gjengivelse av uttale:

"Dei planlagde deponia for tunnelmassane ved Heilevang ligg innanfor nedbørsfeltet til vassdraget Heilevangselva. I følge søknaden som er på høyring, skal avrenningsvatn bli handtert gjennom avskjerende grøfter, terrenggrøfter og sedimentasjonsbasseng for å sikre at partikkelinnhaldet blir redusert før utslepp.

Heilevangselva har i følge Vann-nett god økologisk tilstand. Det finst ingen fangststatistikk for vassdraget, men den er oppgitt å ha ei omsynskrevjande bestand av sjøaure i den nedste strekninga på rundt 600 meter. Vassdraget blei habitatkartlagt i 2020, jamfør LFI-rapport nr. 397 av NORCE. Under el-fiske blei det fanga både laks og aure. Det er tilrådd å revegetere kantvegetasjon der denne er fjerna, jamfør figur 80 side 107 i rapporten.

Vi meiner at fylkeskommunen bør inkludere revegetering av kantvegetasjon langs elva i tråd med NORCE-rapporten, som ein del av vegprosjektet. Både for å styrke elva som habitat for sjøaure og laks, og får å auke filtrering av diffus avrenning frå nedbørsfeltet. Tiltaket er både ei førebygging i høve den auka faren for avrenning og påverknad på elva som deponia utgjer, og ein kompensasjon for alle inngrepa i dei vassdragsnære areala som deponi og anleggsarbeidet medfører. Gjennom dette tiltaket kan fylkeskommunen som vegeigar bidra til å følge opp tiltak i tråd med vassforskrifta.

I både anleggsperioden og lenge etter ferdigstilling vil deponia utgjere ein fare for negativ påverknad på elva. I følge reguleringsplanen for området, skal deponia ved Heilevangselva vere mellombelse anleggsområde. Matjord skal bli tatt vare på og etablert på nytt når deponeringa er avslutta. Her blir det svært viktig med god planlegging og utføring av tilbakeføringa til jordbruksareal. Dyrka jord krev meir enn eit godt ploglag for at jordbruksvekstar skal vekse normalt (NIBIO, Trond Knapp Haraldsen, Forum for sirkulær massehandtering, Bergen, 06.01.2026). Dei ulike sjikta i jord må bli tatt vare på kvar for seg og førast tilbake på ein måte som legg til rette for god jordkultur og drenering. Dette blir igjen viktig for at jordbruksareala får eit dreneringsmønster som ikkje påverkar vassdraget negativt. Vi forventar at fylkeskommunen stiller tydelege krav i høve til dette, til dømes gjennom plan for ytre miljø."

Hæhre sin kommentar til uttalen:

"Ivaretagelse av kantvegetasjonen langs Heilevangselva er et sentralt tema i prosjektets YM-plan. Det er lagt til grunn at inngrep i kantvegetasjon skal begrenses til det som er nødvendig for gjennomføring av tiltaket, og at berørte områder skal reetableres for å opprettholde økologiske funksjoner og hindre erosjon. Dette følges opp operativt i anleggsfasen gjennom konkrete sikringstiltak og styring av anleggsaktivitetene.

Videre vil kantvegetasjonen inngå som styrende element i rigg- og marksikringsplan og maskinstyring. Det vil også etableres fysiske sikringstiltak som anleggsgjerde, der anleggsaktivitet foregår tett på vassdraget. Det vil også bli gitt opplæring til utførende personell for å sikre at hensyn til kantvegetasjonen ivaretas i anleggsfasen.

Ivaretagelse av matjord er også et sentralt tema i prosjektets YM-plan. Det er lagt til grunn at tiltaket ikke skal medføre tap av matjord.

Det skal utarbeides en overordnet matjordplan for prosjektet. Planen vil sikre lagvis håndtering, mellomlagring og tilbakeføring i tråd med best praksis.

Det er allerede utarbeidet et eget notat for håndtering av matjord forbindelse med forberedende arbeid, som beskriver prinsipper for uttak, mellomlagring og tilbakeføring.

Dette innebærer blant annet at ulike jordlag håndteres separat og tilbakeføres slik at jordstruktur og funksjon for landbruksformål ivaretas."

Mattilsynet (26. mars 2026):

Gjengivelse av uttale:

"Drikkevann: Mattilsynet forvalter drikkevannsforskriften. Vårt ansvarsområde i forhold til planarbeid er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne.

Drikkevannsforsyning er ikke omtalt i søknaden.

Mattilsynet har ikke oversikt over private fellesanlegg for vannforsyning eller enkeltvannforsyninger som eventuelt skulle finnes innenfor planområdet. Eventuelle brønner eller andre råvannskilder som nyttes til drikkevann må derfor kartlegges og hensyntas. Risikoen for forurensende avrenning til brønner og råvannskilder må vurderes i alle stadier av anleggsfasen, fra fjerning av vegetasjon og tilføring av masser/etablering av deponi, til ferdigstilling av arbeidet.

Eventuelle vannledninger og annen kritisk infrastruktur bør også kartlegges og tas hensyn til for å hindre skader ved gjennomføring av tiltaket.

Fiskehelse og fiskevelferd: Mattilsynet har forvaltningsansvar for å ivareta god velferd hos fisk og tiftokreps og fremme god helse hos akvakulturdyr og andre akvatiske dyr, jf. dyrehelseforskriften og akvakulturforskriften.

Det er ingen akvakulturanlegg i nærheten av tiltaksområdet, nærmeste anlegg ligger mer enn 7 km ut fjorden.

Deponiet ved Heilevang ligger innenfor nedbørsfelt med avrenning mot den lakseførende Heilevangselva. Under anleggsfasen vil det kunne oppstå avrenning fra anleggsvann eller utlipp av kjemikalier og olje fra maskiner, og entreprenør må kunne sette i verk nødvendige tiltak for å hindre skade på resipienten. For å redusere partikkelavrenning til Heilevangselva, skal det etableres terrenggrøfter som leder overflatevann til sedimentasjonsbasseng nedstrøms deponiet.

Partikler og kjemikalier vil kunne påvirke laksefisk på en svært negativ måte, og partikler fra sprengte steinmasser har i særlig grad en negativ effekt på fisk. Mattilsynet forventer at de avbøtende tiltakene vil

følges ved gjennomføringen av arbeidet, og at disse vil ha tilstrekkelig effekt. Vi har derfor ingen ytterligere kommentarer.

Plantehelse: Mattilsynet forvalter forskrift om plantehelse. Vårt ansvar i planarbeid er å hindre spredning av planteskadegjørere som kan gi alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at regelverket for fremmede arter, som Miljødirektoratet forvalter, ikke må forveksles med regelverket for plantehelse som Mattilsynet forvalter.

Deponiområdene vil bli etablert ved at vegetasjonen blir rensket og lagt i ytterkant av deponiene for å hindre avrenning, samt sikre at massene kan benyttes til naturlig vegetering ved tilbakeføring av områdene etter endt bruk.

Planene omfatter ikke flytting av jordmasser/matjord fra en eiendom til en annen, men uønsket spredning av planteskadegjørere kan også skje via maskiner med rester av jord, frø og planter. Faren for spredning er størst fra områder med tidligere eller nåværende dyrket mark.

Alle som er ansvarlige for, eller utfører bygge- og anleggsvirksomhet, har ansvar for å hindre at alvorlige planteskadegjørere spres fra en eiendom. Mattilsynet forventer at fare for uønsket spredning av planteskadegjørere blir vurdert og hensyntatt i den videre planleggingen og gjennomføringen av tiltaket.

Mer informasjon om temaet finnes her: [Hvordan unngå å spre planteskadegjørere og ugras ved anleggsarbeid og flytting av jord | Mattilsynet.](#)"

Hæhre sin kommentar til uttalen:

"Eventuelle drikkevannskilder og vannforsyningsanlegg vil bli kartlagt og hensyntatt i det videre arbeidet. Tilsvarende vil eventuelle vannledninger og annen kritisk infrastruktur bli ivaretatt i planlegging og gjennomføring av tiltaket. Det er lagt til grunn at tiltaket ikke skal medføre forringelse av vannkvalitet eller kapasitet til nærliggende drikkevannskilder.

I prosjekteringsfasen legges det til grunn at det utarbeides nødvendige planer for håndtering av eventuelle berørte drikkevannsbrønner, herunder bevaring, sikring og overvåking. Eventuelle tiltak vil bli tilpasset slik at eiendommer og jordbruksvirksomheter med godkjent drikkevann ivaretas gjennom anleggsperioden og videre i permanent fase.

Når det gjelder plantehelse og fremmede arter, vil prosjektet legge til grunn gjeldende regelverk og etablere nødvendige rutiner for å hindre spredning av fremmede arter. Prosjektet har etablert en egen rutine for håndtering av fremmede arter, som omfatter kartlegging, merking, håndtering og disponering av infiserte masser, samt tiltak for å hindre spredning.

Kjente forekomster av fremmede arter vil bli kartlagt, koordinatfestet og synliggjort i prosjektets planer, herunder i rigg- og marksikringsplan, maskinstyring og Trimble Connect. Det vil bli utarbeidet instruks for miljøriktig håndtering av fremmede arter og infiserte masser.

Kjente forekomster av fremmede arter vil bli kartlagt, koordinatfestet og synliggjort i prosjektets planer, herunder i rigg- og marksikringsplan, maskinstyring og Trimble Connect. Det vil bli utarbeidet instruks for miljøriktig håndtering av fremmede arter og infiserte masser.

Videre vil det bli gjennomført opplæring av personell og det utarbeides illustrert materiell for å sikre gjenkjenning av aktuelle arter. For å hindre spredning vil det blant annet bli etablert rutiner for kontrollert håndtering av masser, samt rengjøring av maskiner og utstyr ved flytting mellom områder."

Fiskeridirektoratet (27. mars 2026):

Gjengivelse av uttale:

"Fiskeridirektoratet tar saka til orientering. Med bakgrunn i ei fagleg prioritering gir vi ikkje ei konkret høyringsuttale i denne saka.

Vi ber om å få tilsendt kopi av vedtak i saka, slik at vi kan halde oversikt over utviklinga i saka, gjeldande praksis og eventuelle rettleiingsbehov. Vi tar atterhald om at vi kan ha merknadar til saka seinare. Dersom de har behov for nærare avklaringar i saka kan de kontakte oss igjen med ein konkret førespurnad."

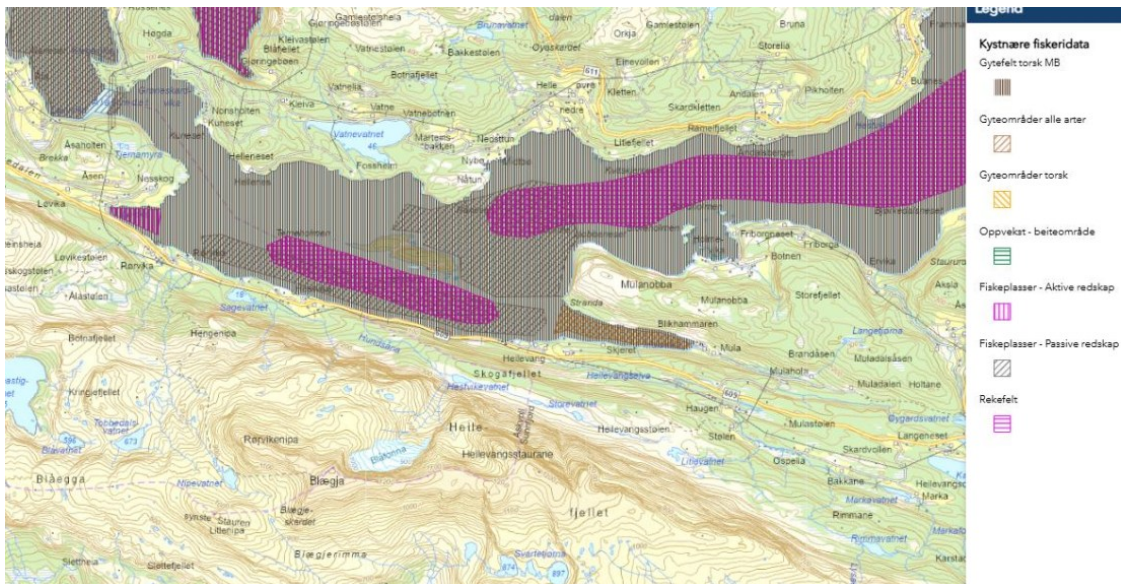
Hæhre sin kommentar til uttale:

"Hæhre Entreprenør AS tar uttalelsen fra Fiskeridirektoratet til orientering."

Sør-Norges Fiskarlag (9. april 2026):

Gjengivelse av uttale:

"Fiskeriinteresser ved tiltaksområdet:

I det omsøkte tiltaks- og resipientområdet har Havforskningsinstituttet kartlagt et regionalt viktig gytefelt for kysttorsk, med middels eggmengde og høy grad av tilbakeholdelse av egg. Det er videre registrert flere bruks- og ressursområder av betydning for fiskeriinteresser. Blant annet er det kartlagt rekefelt i tilknytning til området, samt fiskeområder for passive redskaper i fiske etter breiflabbe, sei, lyr, torsk og sjøkreps.

Utførelse av arbeidet – tiltak i og ved sjø

Forurensning: Sør-Norges Fiskarlag ber om at tiltakshaver iverksetter avbøtende tiltak for å hindre at sjøarealene rundt området blir utsatt for unødig forurensning. Utover dette vises det til de alminnelige kravene i lov 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurl.), og kravet om at ingen må iverksette tiltak som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig i § 7 (plikt til å unngå forurensning).

Sprenging i og ved sjø

Havforskningsinstituttet har utarbeidet råd for menneskeskapt støy i havet, som inneholder vitenskapelig undersøkelse av utbygging og sprenging i sjø. Dette inkluderer bl.a. bruk av eksplosjon i sjø som kan påvirke det marine økosystemet:

- Relevant kompetanse trekkes inn i prosjekteringen av sprengningsarbeidet slik at hensyn til marint liv ivaretas. Her bør det gjøres lokale vurderinger blant annet for å ta hensyn til eventuelle gytefelt.
- Havforskningsinstituttet tilrår å bruke boblegardin ved sprengningsarbeid i sjø.
- Havforskningsinstituttet tilrår å dele opp salvene i mindre deladninger (sekvensiell sprengning).
- Havforskningsinstituttet anbefaler å sette av salvene når sjøforholdene i seg selv gir god demping, altså ikke ved speilblank overflate.
- Ved sprengning brukt i forbindelse med utfyllinger i sjø tilrår Havforskningsinstituttet at ladningen plasseres i rør i fyllingen, og ikke på fyllingsfot.
- Kjemisk og mekanisk forurensning omhandles ikke av denne rapporten, men man bør i tillegg også ta hensyn til forurensningsfare fra sprengningsarbeider, både i form av både partikler og kjemisk forurensning.
- Havforskningsinstituttet fraråder at sprengningsarbeid i sjø gjennomføres i gyteområder når fisken gyter samt i tiden rett etterpå, dette for å skjerme egg og yngel.
- Havforskningsinstituttet tilrår at det utvises ekstra aktsomhet ved sprengningsarbeider i sjø dersom dette medfører irreversible endringer i strukturer og substrat i gyteområder. Dette rådet gjelder hele året.

Sør-Norges Fiskerilag ber om at utførelse av arbeid i og ved sjø planlegges og gjennomføres med særlig hensyn til fiskeriinteresser. Vi ber videre om at tiltakshaver følger Havforskningsinstituttets råd ved sprengningsarbeid i eller i nærheten av sjø.

Gyteperioden for kysttorsk

Havforskningsinstituttet har, på oppdrag fra Fiskeridirektoratet, utarbeidet en rapport om gyteperiode og sårbarhet for kysttorsk ved tiltak i sjø (se vedlegg). Torsk gyter flere ganger i løpet av livet, og kan også gyte flere ganger med få dagers mellomrom. Sårbarheten for rekruttering og gytesuksess kan oppstå allerede når moden fisk vandrer mot gytefeltet, ettersom tiltak som forstyrrer eller hindrer fisken i å nå gyteområdet kan redusere gytesuksessen.

Tidspunktet for gyting påvirkes blant annet av temperatur, noe som gjør det krevende å fastslå en eksakt gyteperiode. Havforskningsinstituttet peker imidlertid på at perioden fra 1. januar til 30. april med stor sannsynlighet dekker hoveddelen av gytingen i sørlige områder, fra Trøndelag og sørover.

Etter gyting utvikles eggene og klekkes til pelagiske larver som oppholder seg i de øvre vannmassene. Etter hvert som larvene utvikler svømmeevne, søker de mot bunnen og etablerer seg i grunnere områder. På Vestlandet er det observert bunnslåing på 0 til 2 meters dyp allerede tidlig i juni. Havforskningsinstituttet understreker derfor viktigheten av å ta hensyn til både voksen fisk i forkant av gyteperioden, når denne vandrer mot gytefeltet, og til larvestadiet i perioden etter gyting. Det fremgår at tiden fra klekking til bunnslåing normalt er om lag 6 til 7 uker under gunstige forhold.

Ved tiltak i sjø som kan medføre utslipp av partikler og sedimentering, er det nødvendig å ta særskilt hensyn til oppvekstperioden for tidlig yngel, særlig i grunne områder. Ved sprengningsarbeid må det tas hensyn både i forkant av og i etterkant av gyteperioden.

Sør-Norges Fiskerilags avsluttende merknader

Fiskeriene høster av overskuddet fra den fornybare biologiske produksjonen i havet, og er avhengige av intakte gyte- og oppvekstområder, god vannkvalitet og tilgang til egnede fiskefelt for å sikre at fiskeriinteressene ivaretas, og at tiltaket gjennomføres på en måte som tar tilstrekkelig hensyn til det ytre marine miljøet.

Dette innebærer blant annet at kartlagte gyteområder, oppvekstområder og tilhørende perioder, samt etablerte fiskeområder, blir hensyntatt i planlegging og gjennomføring av tiltaket. Vi ser det videre som positivt dersom tiltaket legges utenfor gyteperioden og oppvekstperioden.

Hæhre sin kommentar til uttalen:

"Det er kjent at området har verdi som gyteområde for kysttorsk. Tiltaket er planlagt og gjennomføres med hensyn til dette, herunder gjennom rensing av tunnelvann, kontrollert utslipp og tiltak for å redusere partikkelspredning. Aktivitet i og nært vassdrag planlegges og tilpasses for å redusere påvirkning i sårbare perioder.

Det er ikke planlagt arbeid i sjø eller sprengning i sjø i forbindelse med tiltaket. Utslipp fra prosjektet vil skje fra rensed tunnelvann til resipient, og avrenning fra deponier håndteres gjennom grøfter og sedimentasjonsbasseng for å redusere partikkeltilførsel.

For arbeider i tilknytning til vassdrag er det lagt til grunn at disse gjennomføres på en skånsom måte og tilpasses slik at vandringsmuligheter for fisk opprettholdes. For arbeider i Heilevangselva legges det til grunn at disse planlegges utenom perioder for gyting og utvandring av laksesmolt, og at det iverksettes tiltak for å hindre spredning av materialer til vassdraget.

Det er videre lagt til grunn at tiltaket ikke skal medføre forringelse av vannforekomstens tilstand, jf. vurderingene i søknaden.

Vi vurderer at innspillene er tilstrekkelig ivaretatt gjennom planlagte tiltak og videre oppfølging i prosjektet."

Askvoll kommune (17. april 2026):

Gjengivelse av uttalen:

"I kap. 2 står det «Mulaelva (084-295-R) kan bli berørt dersom det etableres deponi ved Rørvika.» Vassforekomsten Mulaelva vert berørt uansett, sjølv om ikkje det vert bygd deponi i Rørvika.

Fig. 3: Eit område med verkstadbygg mm. og startpunkt for utsleppsløysing er plassert i søraust, nær tunnelpåhogget. Reguleringsplanen opnar ikkje for deponi/oppfylling eller riggområde her, kun bakkeplanering. Delar av både leidningen og riggbygga ligg innanfor omsynssone for flaum, der reguleringsføresegnene ma. stiller følgjande krav: «Innanfor omsynssone H320 skal nye mellombelse og permanente tiltak etablerast med naudsynt tryggleik mot flaum, jfr. TEK17 kap. 7. Naudsynt tryggleik skal vurderast av fagkyndig og dokumenterast gjennom flaum- og vannlinjeberekningar eller tilsvarande. Nytt terreng /konstruksjonar skal ikkje auke flaumfaren nedstrøms eller oppstrøms tiltaket. Tilstrekkeleg erosjonssikring skal om naudsynt etablerast.»

Fig. 4 viser ma. deponiområde Hestvika sør, som to delområde. Det austre delområdet er ikkje i samsvar med reguleringsplanen, her er berre tillatt bakkeplanering, jfr. over.

I fig. 6 er det same vist med grønt. Austre delområde er ikkje regulert til massedeponi, kun bakkeplanering.

Kap. 4 «Deponiområdene vil bli etablert ved at vegetasjonen blir rensket og vegetasjonen legges i ytterkant av deponiene for å hindre avrenning, samt sikre at massene kan benyttes til naturlig vegetering ved tilbakeføring av områdene etter endt bruk.» Her må det takast høgde for å hindre utvasking ved flaum i omsynssone langs vassdrag, jfr. over.

Kap. 4.2 «Deponiløsningen er ikke i konflikt med vassdraget sør for deponiet.» Dette er ein påstand som krev at nokre føresetnader er oppfylt, jfr. over.

Tiltaket er elles i samsvar med gjeldande reguleringsplan for området. Vi har ikkje avgjerande merknader til søknaden om utsleppsløyve."

Hæhre sin kommentar til uttalen:

"Mulaelva

Det er riktig at vassdraget kan bli berørt uavhengig av eventuell etablering av deponi ved Rørvika.

Dette er lagt til grunn i prosjektets vurderinger, og arbeidet vil bli gjennomført med nødvendige tiltak for å redusere påvirkning på vassdraget, herunder kontroll med avrenning og partikkeltransport.

Riggområdet og tiltak i flomsone

Plassering av midlertidige tiltak, herunder riggområder og ledninger, vil bli prosjektert og etablert i tråd med krav i reguleringsplan og TEK17 kap. 7.

Nødvendig sikkerhet mot flom vil bli dokumentert gjennom fagkyndige vurderinger, inkludert vurdering av vannlinjer og flompåvirkning.

Tiltakene vil ikke medføre økt flomfare oppstrøms eller nedstrøms.

Deponiområdet Hestvika sør

Vi er kjent med at østlig delområder ikke er regulert til massedeponi, prosjektet vil tilpasse deponiløsningen i tråd med gjeldende reguleringsplan, og kun etablere deponi innafor arealer avsatt til dette formålet.

Dette vil bli oppdatert i revidert tegningsgrunnlag.

Avrenning og erosjonssikring

Det etableres nødvendige tiltak for å hindre avrenning og erosjon, herunder sedimentasjonsløsninger, avskjærende grøfter og erosjonssikring der det er behov.

Tiltakene dimensjoneres for avrenning og flompåvirkning.

Kommentar til vurdering av konflikt av vassdrag

Vurderingen av at tiltaket ikke er i konflikt med vassdraget forutsetter at planlagte tiltak gjennomføres slik som beskrevet.

Herunder, avskjærende grøfter og terrengtilpasninger for å lede vann bort fra vassdraget.

Samlet sett vurderes det at innspillene fra Askvoll kommune er ivaretatt gjennom planlagte tiltak i prosjekteringen og gjennomføringen."

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Etter forurensningsloven § 7 må ingen sette i verk noe som kan medføre forurensning uten at det er lovlig etter unntaksreglene i § 8, er regulert i en forskrift etter § 9, eller er tillatt etter vedtak i henhold til § 11. Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er i henhold til forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3 tillatt uten behov for særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, så fremt anleggsdriften er å anse som midlertidig og at forurensningen er å anse som vanlig.

Statsforvalteren vurderer at de omsøkte anleggsarbeidene vil medføre forurensning utover det som kan ansees som vanlig. Tiltaket krever dermed tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv¹ T-3/12.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10.

Avgrensning mot plan- og bygningsloven og annet lovverk

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelser etter forurensningslovverket dersom dette er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven. Tiltakene i denne tillatelsen er i samsvar med reguleringsplan² for Fv. 609 Heilevang i Sunnfjord og Askvoll kommune.

Mattilsynet viser til drikkevannsforskrifta og Vestland fylkeskommune sitt ansvar for ivaretagelse av eksisterende vannforsyning (private brønner) og sikre disse mot forurensning. Hæhre Entreprenør opplyser at drikkevannskilder og vannforsyningsanlegg vil bli kartlagt og hensyntatt. Det skal utarbeides nødvendige planer for håndtering av eventuelle drikkevannsbrønner.

Mattilsynet viser også til plantehelseforskriften og tiltakshaver sitt ansvar til ikke å spre planteskadegjørere. Hæhre kommenterer at når det gjelder plantehelse vil prosjektet legge til grunn gjeldende regelverk.

Vi forutsetter at Hæhre informerer Mattilsynet direkte om oppfølging etter drikkevannsforskriften.

¹ "Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollloven." Rundskriv T-3/12 sist endret 11. desember 2019.

² Reguleringsføresegner for Fv. 609 Heilevang. Plan id: Sunnfjord kommune: 4647-20200009 (vedtatt 24.04.2025), Askvoll kommune: 4645-2020001 (vedtatt 25.04.2025).

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriften §36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

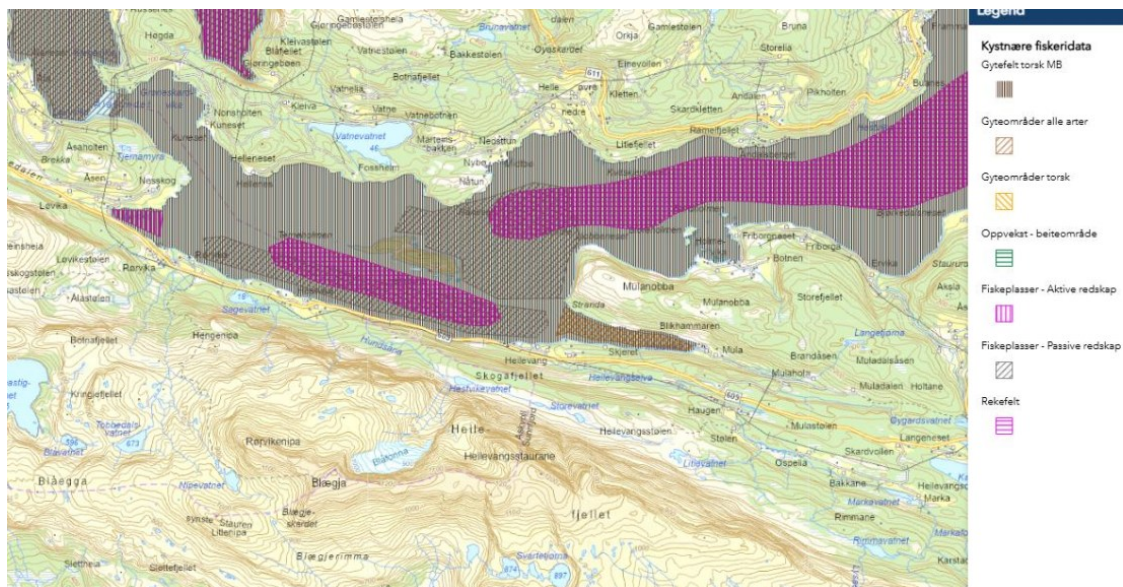
Statsforvalteren skal varsles skriftlig senest to uker før anleggsarbeidet igangsettes. Etter at prosjektet er ferdigstilt, skal det innen tre måneder oversendes en sluttrapport. Rapporten skal inneholde en sammenstilling av måledata fra overvåkingen, beskrivelse av gjennomførte miljøtiltak og en redegjørelse for eventuelle avvik fra tillatelsens vilkår.

Statsforvalteren vurderer at fare for forurensning og negativ påvirkning fra anleggsarbeidene blir redusert til et akseptabelt nivå med de avbøtende tiltak som er foreslått i søknad datert 25. februar 2026, og våre vilkår er i hovedsak i samsvar med søknadens forslag. Vi har imidlertid noen endringer/tilføyelser som er nevnt nedenfor der vi kommenterer utvalgte vilkår.

Viktige naturverdier

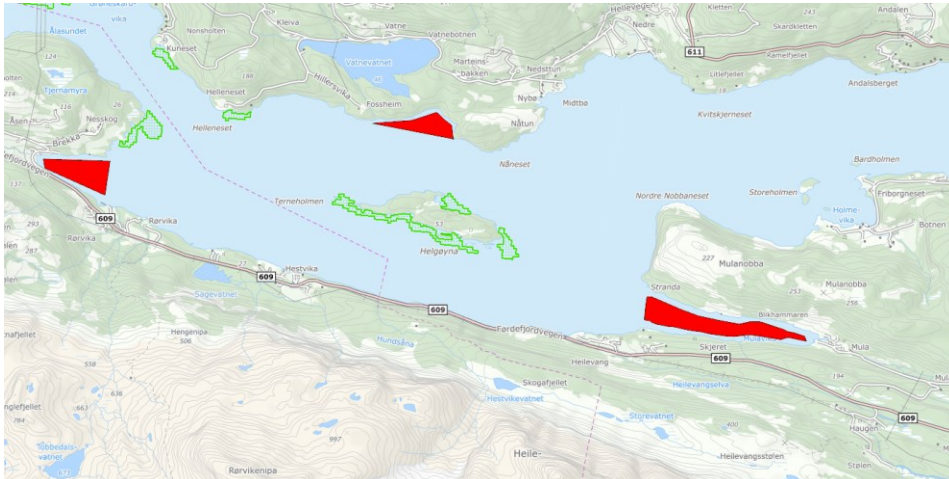
Renset tunnelvann og avrenning fra deponiområdene Hestvika nord og Hestvika sør vil ha utslipp til Førdefjorden midtre, en vannforekomst som er utpekt som nasjonal laksefjord. For deponiet ved Heilevang er resipienten Heilevangselva som er et lakseførende vassdrag.

Sør-Norges Fiskerlag skriver i sin uttale at det er kartlagt et regionalt viktig gytefelt for kysttorsk, rekefelt, fiskeområder for passive redskaper for fiske etter breiflabb, sei, lyr, torsk og sjøkreps i Førdefjorden-midtre. Fig. 10 illustrerer fiskeriinteressene.

Figur 10: Fiskeriinteressene i Førdefjorden-midtre.

Det er også registrert låssettingsplasser for brisling, sild og makrell, samt "større tareskogforekomster" i Førdefjorden-midtre nærme utslippspunkt fra vegprosjektet.

Figur 11: Låssettingsplasser (markert med rødt) og tareskogforekomster (markert med grønt) registrert i Førdefjorden-midtre.

Utslipp av tunnelvann i anleggsfasen

Størst fare for forurensning og negativ påvirkning på Førdefjorden-midtre er utslipp av finstoff/suspendert stoff og nitrogenforbindelser i anleggsvannet. Det må unngås at anleggsvann havner i resipientene i konsentrasjoner som er skadelig for torsk, tareskog og andre vannlevende organismer.

Finstoff/partikler

Forurensning i form av finstoff/partikler fra anleggsarbeidene i denne tillatelsen kommer fra rensed tunnelvann. Et lavt partikkelinnhold i anleggsvannet er et viktig tiltak for å redusere fare for forurensning og negativ påvirkning på Førdefjorden-midtre. Hæhre entreprenør har søkt om en utslippsgrense på 200 mg/l for begge resipientene. Vi aksepterer grensen på 200 mg/l for utslipp til Førdefjorden-midtre.

For renseanlegget for tunnelvann skal utslippet måles kontinuerlig for turbiditet. Dette er fordi akkreditert metode for suspendert stoff må baseres på prøver der en må vente lenge på analyseresultat. Alarmgrense skal etableres på bakgrunn av lineær sammenheng mellom prøveresultat for suspendert stoff og turbiditet.

Nitrogenforbindelser

Sprenging av tunnel vil føre til utslipp av uomsatte nitrogenforbindelser i anleggsvannet. Sprengstoff inneholder i hovedsak ammonium (NH_4^+) og nitrat (NO_3^-). Ammonium og ammoniakk (NH_3) vil ved nøytral pH være i likevekt der mesteparten er ammonium. Det er en pH-avhengig likevekt mellom NH_4^+ og NH_3 . Dersom pH er høy (>8-9) vil likevekten gå mot høyre, det vil si at mesteparten vil være NH_3 , som er akutt giftig for vannlevende organismer. Bruk av sprøytebetong i tunnelen vil øke pH, derfor må pH overvåkes on-line i renseanlegget og justeres.

Utslipp av nitrogenforbindelser kan i tillegg ha en gjødselende effekt, og kan gi eutrofieringseffekter spesielt i sjø/saltvann. Eutrofiering fører til økt algeproduksjon som videre kan føre til endringer i det biologiske mangfoldet og reduserer oksygenforhold i resipienten.

Hæhre har foreslått en utslippsgrense av pH på 6-9. Statsforvalteren stiller seg bak dette forslaget og setter 6-9 pH verdi inn som vilkår i tillatelsen. Når rensed tunnelvann med maks pH på 9 blandes i Førdefjorden-midtre vil pH raskt synke til et nivå der ammoniakk ikke lenger utgjør et problem.

Det er i dag ingen etablert metoder for rensing av nitrogenforbindelser i tunneldrivevann. Overvåking og kontinuerlig kontroll av pH i vannet er viktig for å redusere risiko knyttet til utslipp av nitrogenforbindelser og omdanning av skadelig ammoniakk.

Olje

I anleggsperioden kan en få utslipp av olje og smørefett fra anleggsmaskiner pga. lekkasjer på drivstofftank og hydraulikksystem, søl i forbindelse med fylling av drivstoff og ved reparasjoner av anleggsmaskiner innenfor anleggsområdet. I tillatelsen setter Statsforvalteren vilkår for hvordan risiko for oljeforurensning skal forebygges og håndteres. Dette skal dokumenteres gjennom internkontroll (risikovurdering, avvikshåndtering, skriftlige rutiner for kritiske arbeidsprosesser m.m.).

Fisk og andre vannlevende organismer er sårbare for oljeforurensning. Det er søkt om utslippsgrense på 20 mg/l olje ut ifra renseløsningen for tunnelvann. Statsforvalteren setter grensen til 5 mg/l, da vi mener det er viktig å avgrense oljeutslippet og beskytte naturverdiene i størst mulig grad og basert på vår egen erfaring finnes det renselanlegg på anleggsplasser som klarer 5 mg/l (best tilgjengelig teknologi).

Utslipp av plast og avrenning fra verksteder/vaskeplasser

Plast

Plast fra sprengsteinmasser kan utgjøre et forurensningsproblem ved at det blir ført med anleggsvannet til resipient. Det kan være flere kilder til plastutslipp i forbindelse med anleggsarbeidet, en av disse er bruk av skyteledninger og foringsrør. Mengde plast er avhengig av type tennsystem. Statsforvalteren setter krav om oppsamling av eventuell plast og skytestrenger.

Vasking

Det skal ikke etableres verksteder eller vaske/spyleplasser med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. En eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiller, og tilfredsstillende utslippskravene i vilkår 4.2.1. Det er ikke tillatt å vaske betongbiler uten resing av vaskevannet. Vaskevann fra betongbiler eller betongrenner skal ikke gå til resipient uten pH-justering. Vaskevann fra betongbiler skal ledes til renselanlegg slik at utslippet tilfredsstiller kravene i vilkår 4.2.1.

Utslipp fra massedeponiene

I samsvar med detaljregulering for Fv. 609 Heilevang³ skal områdene ved Hestvika nord, Hestvika sør og Heilevang brukes til permanent eller mellomlagring av overskuddsmasser fra tunnelprosjektet. Planbestemmelsene stiller krav om at deponiene skal utformes med naturlige terrengformer, og at eksisterende matjord skal tas vare på og legges tilbake som topplag for å legge til rette for framtidig jordbruksdrift eller revegetering. Det er presisert i bestemmelsene at masser som er forurenset over normverdiene i forurensningsforskriften ikke skal brukes i veganlegget eller deponiene, men leveres til godkjent mottak.

Finstoff/partikler

Avrenning fra sprengsteinmasser i massedeponi kan føre til forurensning i form av finstoff/partikler. Det må unngås at utslipp fra massedeponiene havner i resipientene i konsentrasjoner som er skadelig for blant annet anadrom fisk.

³ Reguleringsføresegner for Fv. 609 Heilevang. Plan id: Sunnfjord kommune: 4647-20200009 (vedtatt 24.04.2025), Askvoll kommune: 4645-2020001 (vedtatt 25.04.2025).

Et lavt partikkelinnhold i anleggsvannet er et viktig tiltak for å redusere fare for forurensning og negativ påvirkning på Førdefjorden-midtre og Heilevangselva. Det er søkt om en utslippsgrense på 200 mg/l for utslipp til begge resipientene. Statsforvalteren setter inn vilkår om 200 mg/l suspendert stoff til Førdefjorden-midtre. Vi setter imidlertid strengere vilkår på 100 mg/l for utslipp til Heilevangselva ettersom vassdraget er lakseførende og anadrome arter har et særskilt krav på beskyttelse mot forurensning som kan forringe deres levevilkår. Grensene gjelder ut fra renseløsningen, før fortykning i vannet.

Renseløsning

For å verne sårbare resipienter som Heilevangselva og Førdefjorden-midtre, har Hæhre Entreprenør i sin søknad foreslått å etablere avskjærende grøfter og sedimentasjonsbasseng ved alle aktive deponi. Statsforvalteren legges disse renseløsningene til grunn som vilkår i tillatelsen. Statsforvalteren vurderer at ev. avrenning fra massedeponiet vil fanges opp av renseløsningene som skal etableres ved de ulike deponiområdene og at dette er en ekstra sikkerhet for å redusere fare for forurensning. Som vilkår krever Statsforvalteren at kontroll og overvåkingsplan samt måleprogram for renselanleggene sendes til Statsforvalter senest to uker før anleggsarbeidet starter.

Vurdering etter vannforskriften

Utslipp av rensert tunnelvann, og utslipp fra deponiene Hestvika nord og Hestvika sør ledes til Førdefjorden-midtre (Vann-Nett ID 0281010201-1-C). Vannforekomsten er registrert med moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Deponiet ved Heilevang ligger innenfor nedbørsfelt med avrenning mot Heilevangselva (Vann-Nett ID 084-471-R) som er lakseførende vassdrag. Elva har god økologisk tilstand, mens kjemisk tilstand er ikke klassifisert. Miljømålet til vannforekomstene er å oppnå god kjemisk tilstand og godt økologisk potensial innen 2027.

Statsforvalteren mener at med de rensiltakene og vilkårene som er satt i tillatelsen, så vil tiltaket ikke føre til at økologisk og kjemisk tilstand blir forverret. Med omfattende overvåking så kan anleggsarbeidene utførelse endres dersom overvåkingen viser at dette bør gjøres. Kravene i vannforskriften er derfor ikke til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Utslipp fra rensert tunnelvann og fra massedeponiene Hestvika nord og Hestvika sør kan ha negative konsekvenser for det marine livet i Førdefjorden-midtre, mens deponiet ved Heilevang kan påvirke det marine livet i Heilevangselva. I tillegg kan det forekomme utslipp av olje, smørefett og drivstoff knyttet til uhell/lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet. Utslippet vil ha mindre å si for dyr og planter på land.

Førdefjorden-midtre er en nasjonal laksefjord. Det er også et regionalt viktig gytefelt for kysttorsk, samt andre fiskeriinteresser som rekefelt og låssettingsplasser. Det er satt krav om at anleggsvannet skal renses og innhold av suspendert stoff skal være så lavt at ved fortykning i sjø vil det ikke føre til negative konsekvenser for fjorden. Det er også satt krav om renseløsning for deponiene som kan påvirke fjorden. Heilevangselva som et lakseførende vassdrag kan få avrenning av deponiet på Heilevang. Det er satt krav om avskjærende grøft og sedimentasjonsbasseng ved alle deponiområder.

Vi vurderer at med de avgrensede utslippsmengdene vil anleggsvannet utgjøre lav og akseptabel risiko for negativ miljøpåvirkning på fiskeriinteresser i området.

Kravet i naturmangfoldloven er at saken i hovedsak skal være basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Statsforvalteren har vurdert saken etter § 8 til 12 i naturmangfoldloven. Relevante

databaser er gjennomgått. Vi har ivaretatt føre-var-prinsippet ved å stille utslippskrav og redusert den eventuelle påvirkningen på biologisk mangfold så langt som råd.

Konklusjon

Statsforvalteren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer vi at fare for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til et akseptabelt nivå. Statsforvalteren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig. Statsforvalteren vil følge opp anlegget gjennom krav om rapportering av eventuelle avvik fra renskrav og ved tilsyn.

Klagerett

Partene involvert i saken og andre med særlig interesser kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. Forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klagen bør være grunnlagt og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland.

Virksomheten kan og klage på vedtaket om gebyrsats til Miljødirektoratet innen tre uker etter at virksomheten har mottatt dette brevet, jf. Forurensningsforskriften § 41-5.

En klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningslovens § 42. Denne avgjørelsen kan ikke påklages.

En klage på vedtaket om gebyrsats fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket blir utsatt. Det fastsatte gebyret må betales i samsvar med det som er vedtatt her. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med hilsen

Magne Nesse
senioringeniør

Hedda Vik Askeland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:
Sunnfjord kommune
Askvoll kommune
Fiskeridirektoratet
Sør-Norges Fiskarlag
Mattilsynet

Mottakerliste:
Vestland fylkeskommune
Hæhre Entreprenør

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeid i forbindelse med bygging av ny veg og tunnel – Fv. 609 Hestvika – Heilevang

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad datert 25. februar 2026 og opplysninger fremkommet under saksbehandlingen.

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Vestland fylkeskommune
Beliggenhet/gateadresse	Lars Hilles gate 22
Postadresse	Askedalen 2
Kommune og fylke	Bergen, Vestland
Org. nummer (bedrift)	821311632

Statsforvalteren sine referanser

Tillatelsesnummer:	Anleggsnummer:	Arkivnummer:
2026.0373.T	4645.0081.01	2023/10037

Tillatelse gitt første gang: 6. mai 2026	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Magne Nesse senioringeniør		Hedda Vik Askeland rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder etablering av en 2,4-km lang tunnel mellom Heilevang i Sunnfjord kommune og Hestvika i Askvoll kommune. Tillatelsen omfatter utslipp av rensset tunnelvann og avrenning fra deponi, riggområde og eventuelle vaskeplasser, generell forurensning fra anleggsarbeid og håndtering av avfall.

Tillatelsen for anleggsarbeidet gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. Planlagt oppstart er juni 2026 med estimert varighet til desember 2027.

Tillatelsen er basert på opplysninger fra følgende dokument:

- Søknad om utslipp av tunneldrivevann og avrenningsvann fra deponi. Fv. 609 Hestvika – Heilevang.
- Reguleringsføresegner for Fv. 609 Heilevang.

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i dokumentene i listen ovenfor med mindre annet er avtalt med Statsforvalteren. Statsforvalteren gir tillatelsen med forutsetning av de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidet senest to uker før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, medregnet utslipp til luft og vann, støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippet blir holdt innenfor fastsette utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippene sine, medregnet støy, så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er sett uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i dette tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt det er mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften. Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3.

2.4 Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljørisikovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljørisikovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir stette. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene som de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning, for eksempel plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver støtter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av straktiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Utslipp til vann

4.1 Generelt

Anleggsvann er alt vann som er påvirket av anleggsaktiviteten, og omfatter tunneldrivevann og avrenning fra riggområder.

Tiltakshaver skal etablere renseløsninger basert på best tilgjengelig fagkunnskap og teknikk, og dimensjoneres slik at de kan ta hånd om vannmengdene som blir tilført med tilstrekkelig renseseffekt. Det skal etableres skriftlige driftsrutiner som gjelder for renseløsning for tunnelvann og andre renseløsninger.

Tiltakshaver skal minimere mengden utslippsvann ved å avskjære tilrenning av overvann og grunnvann til anleggsområder.

4.2 Renseanlegg for tunneldrivevann (grenseverdier og vilkår om prøvetaking)

Grenseverdiene gjelder for rensed tunneldrivevann og prøvene skal tas før utslipp til resipient.

Tabell 1: Grenseverdier ut fra rensenanlegg for tunneldrivevann.

Parameter	Grenseverdi	Prøvetaking
Suspendert Stoff	200 mg/l	Ukeblandprøver (og stikkprøve for etablering av korrelasjon turbiditet)
Turbiditet*		Kontinuerlig
pH	6 – 9	Kontinuerlig
Olje (C10-C40)	5 mg/l	Stikkprøve hver uke

** Alarmgrense for turbiditet skal etableres på bakgrunn av korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og målt turbiditet. Ved overskridelser av grenseverdier eller dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium skal årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres.*

Det tas en ukeblandprøve og en stikkprøve hver uke. Prøvene tas ved hjelp av et automatisk mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Stikkprøven analyseres for olje og SS, og ukeblandprøven analyseres for SS, total-nitrogen, ammonium-nitrogen og nitrat-nitrogen. Stikkprøve for SS kan avsluttes når det er etablert korrelasjon mellom SS og turbiditet.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Akkreditert metode for suspendert stoff er basert på stikkprøver hovedsakelig fordi prøvene er innrettet mot analyse av organisk materiale (for eksempel avløp) der det vil skje bakteriell nedbryting ved ukeblandprøver. Det suspenderte stoffet i tunnelvannet er mineralsk finstoff, og dermed kan ukeblandprøver benyttes. Dersom prøveresultatene viser lave verdier over tid kan intervallet reduseres etter avtale med Statsforvalteren.

4.3 Dimensjonering og etablering av renseanlegg

Renseinnretningene skal være dimensjonert for maksimal reel vannmengde og tilstrekkelig oppholdstid, og de skal ha tilfredsstillende sikring mot akuttutslipp. Ekstreme værforhold må være inkludert i risikovurderingen og beredskapsplanen, jf. vilkår 3.2 i denne tillatelsen.

Sedimentasjonsbassenget i renseanlegget må være tilstrekkelig stort til å gi lang nok oppholdstid slik at partiklene rekker å sedimentere og synke til bunnen. Dimensjonering av renseanlegget med hensyn til nødvendig oppholdstid må kontrolleres og eventuelt korrigeres. Dokumentasjon om dimensjonering av renseanlegget skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Renseanlegget for tunnelvann og utslipp fra deponiene skal etableres før utslipp til resipientene, og innrettes slik at utslippsgrensene i tabell 1 (vilkår 4.2) overholdes.

4.4 Øvrige utslippsreducerende tiltak

Riggområdet skal etableres slik at eventuell forurensning fra det kan kontrolleres.

Det skal ikke etableres verksteder eller vaske-/spyleplasser med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. En eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiller, og tilfredsstillende utslippskravene i tabell 1, vilkår 4.2.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler uten rensing og med utslipp direkte til vassdrag, da dette kan medføre høye pH-verdier. Vaskevann fra eventuelle betongbiler skal ledes til renseanlegg og pH-justeres, jf. tabell 1

Innhold av plast i sprengsteinmassene skal reduseres mest mulig og ikke være skjemmende for omgivelsene. Det skal iverksettes effektive tiltak for oppsamling av eventuelle plastrester, skyteledninger, sprengtråd og lignende før utslipp. Dersom plastrester som kan ha forurensende eller forsøplende virkning likevel når bekkene eller fjorden, må det iverksettes avbøtende tiltak.

Utslipp av olje, smørefett og drivstoff i større omfang vil være knyttet til uhell, lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet. Det skal etableres rutiner for påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskinpark m.m. med formål for å redusere forurensning til grunn og resipienter.

Ved eventuelle punktutslipp av olje, drivstoff, smørefett eller annet skal mest mulig samles opp. Absorbenter skal være tilgjengelig på steder der slik forurensning kan oppstå.

4.5 Drift og vedlikehold av renseanlegg

Det må føres jevnlig kontroll med renseanleggene og eventuelle infiltrasjonsgrøfter. Disse må tømmes og rengjøres ved behov. Det skal utarbeides og settes i verk et kontrollprogram med tilhørende skriftlige internkontrollrutiner og driftsinstrukser m.m. for å følge opp drift av renseanlegg i anleggsperioden. Rutinene må som et minimum beskrive:

- Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg. Bassengene skal rutinemessig tømmes for sand, olje og slam slik at nødvendig oppholdstid til en hver tid blir holdt.
- Visuell inspeksjon av renseanleggene og visuell kontroll av resipient.
- Avvikshandtering av forhold som gjelder uønsket ytre miljøhendelser som har betydning for drift av renseanlegg, sedimenteringsbasseng m.m.
- Prøvetaking slik at kravene til utslipp fra renseanleggene blir holdt.

4.6 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra virksomheten. Kontroll gjelder også tiltransporterte båter og utstyr. Dersom havnespy oppdages skal Statsforvalter kontaktes og orienteres om hvilke tiltak som blir iverksatt for å overholde aktsomhetsplikten

5 Særskilte vilkår for etablering av massedeponi

5.1 Generelt

Etablering av sprengsteinsfylling og permanent massedeponi skal skje i samsvar med gjeldende reguleringsplan³.

5.2 Renseløsning for massedeponiene (grenseverdier)

Grenseverdiene gjelder for rensset vann fra massedeponiene og prøvene skal tas før utslipp til resipient.

Tabell 2: Grenseverdier ut fra renseanlegg for massedeponiene.

Parameter	Deponi	Resipient	Grenseverdi	Prøvetaking
Suspendert Stoff	Heilevang	Heilevangselva	100 mg/l	Beskrives i måleprogram vilkår 5.1
Suspendert stoff	Hestvika nord og Hestvika sør	Førdefjorden-midtre	200 mg/l	Beskrives i måleprogram vilkår 5.1

5.3 Masser som kan plasseres i deponi

Det er kun tillatt å benytte sprengstein som tas ut i forbindelse med etablering av tunnel mellom Heilevang og Hestvika.

³ Reguleringsføresegner for Fv. 609 Heilevang. Plan id: Sunnfjord kommune: 4647-20200009 (vedtatt 24.2025), Askvoll kommune: 4645-2020001 (vedtatt 25.04.2025). Reguleringsføresegn: 3.4.1 Deponi.

Masser skal ikke inneholde forurensningsstoffer som overstiger normverdier for forurenset grunn i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 2. Dersom massene har naturlige forhøyede bakgrunnsverdier av normverdier for forurenset grunn, skal det risikovurderes og dokumenteres at massenes utlekkingspotensial ikke er til skade eller ulempe for miljøet. Det tillates heller ikke bruk av steinmasser som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft.

Det er ikke tillatt å legge avfall som for eksempel betong, betongslam, asfalt, slam fra renseanlegg osv. i fyllingene.

5.4 Mottakskontroll

Det skal gjennomføres kontroll av sprengsteinen som mottas. Mottakskontrollen skal påse at massene som deponeres overholder krav satt i tillatelsen. Det skal etableres system som sikrer og dokumenterer at massene stammer fra de prosjektene det er gitt tillatelse til å motta masser fra. Slike rutiner skal inngå i internkontroll for prosjektet, jf. vilkår 3.1. Ved mottak av masser som ikke er tillatt å deponere, skal massene avvises. All avvising av masser eller avfall skal loggføres.

5.5 Bruk av massedeponi til mellomlager av lettere forurensete masser

Deler av massedeponiet kan tas i bruk for mellomlagring av lettere forurensete tunnelmasser som oppstår i prosjektet, masser som er mistenkt forurenset og masser omtalt sist i vilkår 6.2.

- Det skal tydelig merkes hvor massene kommer fra, og masser med ulik forurensningsgrad skal ikke blandes sammen. Det er ikke lov å fortynne forurensete masser ved å blande de med masser som er mindre forurenset.
- Massene lagres på en plan flate med fast dekke, f.eks. asfalt, betong, container, duk/presenning, en absorberende såle (bark, steinmel, sand, o.l.) eller en optimal kombinasjon av disse.
- Ved nedbør må tiltak iverksettes for å unngå økt avrenning, eksempelvis ved å legge en presenning over massene.
- Ved lagring av bløte masser bør det anlegges voller av absorberende materiale (bark, steinmel, sand ol.) rundt de mellomlagrede massene for å forhindre avrenning. Dette er også relevant ved mye nedbør.
- Ved tørt vær kan det bli behov for lett vanning eller tildekking for å unngå spredning av forurensning ved støving av massene.

5.6 Oppfylling, drift og avslutning av massedeponi

Drift av massedeponi skal skje etter bestemmelser gitt i gjeldende reguleringsplan for tiltaket. Det vises til reguleringsbestemmelse 3.4.1 med krav om utarbeidelse av landskapsplan.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier. Slike kjemikalier kan for eksempel være, hydraulikkvæsker og middel brukt for å hindre brann.

For kjemikalier som blir brukt på en slik måte at det kan føre til fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har gjort en vurdering av helse- og miljøegenskaper til kjemikaliene på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 3.1 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Virksomheten skal gjøre en kontinuerlig vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø valgt av de kjemikaliene som blir brukt, og av om det finnes alternativ. Skadelige effekter knytte til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativ finnes, plikter virksomheten å bruke disse så langt dette kan gjøres uten urimelig kostnader eller ulemper.⁴

Stoff alene, i stoffblandinger og/eller i produkt, skal ikke framstilles og selges, eller bli brukt uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Kontroll og overvåkingsplan, måleprogram renseanlegg

Miljøriskoanalysen og tillatelsens vilkår skal ligge til grunn for en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket.

Under hele tiltaksgjennomføringen skal det utføres kontroll og overvåking etter en slik plan.

Planen må være av tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket. Kontroll- og overvåkingsplanen skal lages i tråd med anbefalinger gitt i Miljødirektoratets veileder M-350 og overholde vilkårene i tillatelsen.

Det skal også lages et måleprogram for kontroll av utslipp fra renseanleggene. Måleprogrammet skal som beskrive prøvetakingspunkter, analyseparametere, prøvetakingsfrekvens og varslingsrutiner ved avvik.

Overvåkingen skal omfatte parametere som er relevante for anleggsdriften, jf. vilkår 4.2 og vilkår 5.2.

⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollova) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskrifta) av 30. mai 2008, nr. 516

Resultatene fra måleprogrammet skal gjennomgå fortløpende av ansvarlig personell for å sikre at fastsatte utslippsgrenser overholdes. Ved overskridelser eller driftsavvik skal utslippet stanses umiddelbart, og korrigerende tiltak iverksettes i tråd med programmets varslingsrutiner.

Senest to uker før anleggsstart og oppstart av utslipp skal tiltakshaver oversende kontroll og overvåkingsplan/måleprogram til Statsforvalteren

8 Grunnforurensning

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke skjer utslipp til grunnen som kan føre til nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Virksomheten plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet for å avgrense påvirkningen på miljøet av et eventuelt utslipp.

Utstyr og tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann, eller hindre at eventuelle utslipp fører til skade eller ulempe for miljøet, skal holdes ved like regelmessig. Denne plikten gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal hindres.

Virksomheten plikter å ha oversikt over eksisterende forurenset grunn innenfor virksomhetens område. Dette inkluderer også vurdering av spredningsfare og behovet for undersøkelser og tiltak. Dersom det er behov for å iverksette slike tiltak eller gjennomføre undersøkelser, skal forurensningsmyndighetene varsles.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁶.

9.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

9.3 Massehåndtering generelt og håndtering av slam fra renseanlegg

9.3.1 Generelt

Jord- og steinmasser som ikke er forurenset⁷ og som ikke utnyttes innenfor prosjektet er næringsavfall og skal leveres til gjenvinning eller til lovlig avfallsanlegg.

Tiltakshaver skal dokumentere disponering av masser fra prosjektet. Det skal oppgis masser som er kjørt ut av tiltaksområdet for gjenvinning eller til godkjent avfallsmottak. Type masser, leveringssted og mengde skal angis. Både disponering av rene masser og forurensete masser skal dokumenteres.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre spredning og etablering av uønskede fremmede arter⁸.

9.3.2 Slam fra renseanlegg

Slam fra renseanlegget og grøfter i tunnelen blir regnet som næringsavfall, og skal håndteres i tråd med forurensningsloven § 32. Det skal tas prøver av slammet. Dersom analyser viser at konsentrasjon av helse- og/eller miljøfarlige stoffer ligger under normverdiene gitt i forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1, så kan massene disponeres i tråd med Miljødirektoratets veileder M-1243⁹. Dersom konsentrasjonen er over normverdiene, skal massene leveres til lovlig avfallsanlegg.

9.4 Sprengstoff, sprengtråder og armering

Tiltakshaver skal til enhver tid benytte mest mulig miljøvennlige metode for sprengning for å redusere forurensning av plast og nitrogenforbindelser som følge av sprengningen. Hvis annet alternativ enn plast blir tilgjengelig skal dette vurderes.

Det er ikke tillatt med utslipp til vann som inneholder plastarmering fra betong. Det skal ikke benyttes plastfiber i sprøytebetong.

⁷ Ikke-forurensete masser vil si masser som ikke overstiger normverdi gitt i vedlegg I til forurensningsforskriften kapittel 2. Dette følger av definisjonen i forurensningsforskriften § 2-3 bokstav a.

⁸ Jf. Fremmedartslisa 2023 og forskrift om fremmede arter

⁹ Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. M-1243 utgitt 2018.

10 Rapportering til Statsforvalteren

10.1 Rapportering før oppstart

Senest to uker før anleggsstart og oppstart av utslipp skal tiltakshaver oversende kontroll og overvåkingsplan/måleprogram til Statsforvalteren.

10.2 Sluttrapport

Virksomheten skal sende rapport til Statsforvalteren innen tre måneder etter at anleggsarbeidet er slutført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Omtale av utført arbeid.
- Sammenstilling av måledata fra overvåkingen.
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt og avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre forurensning.
- Samlet utgreiing om eventuelle vilkår i tillatelsen som ikke er oppfylt, inkludert grunnngivelse for avvik.

11 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsstyremaktene eller andre som har styremakt, fører tilsyn med anlegget til enhver tid.